

ПРОТОКОЛ № 1.25.

засідання ради із забезпечення якості освіти ДБТУ

від 21 березня 2025 року

Присутні:

Голова – Максим СЕРІК, проректор з науково-педагогічної роботи.

Секретар – Юлія ВАСИЛЬЄВА, фахівець центру менеджменту якості освіти.

Постійні члени ради: Олексій ВАЦ, проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної діяльності;

Софія ЗНАЙДЮК, керівник відділу ліцензування, акредитації та інформаційного забезпечення освітнього процесу;

Аліна ДИДИКІНА, керівник центру менеджменту якості освіти;

Єлізавета БОСНЯК, голова студентського самоврядування Університету.

Інші присутні: Анастасія КАШПЕРСЬКА, керівник навчального відділу;

Сергій КУЗЬМЕНКО, директор навчально-наукового інституту “Кіберпорт”;

Вадим БРЕДИХІН, декан факультету мехатроніки та інжинірингу;

Олексій РОМАНОВ, декан факультету агрономії та захисту рослин;

Максим СОРОКІН, т.в.о декана факультету енергетики, цифрових та комп’ютерних технологій;

Тетяна ЛАРІНА, декан факультету економічних відносин та фінансів;

Альона МОСКАЛЕНКО, декан факультету менеджменту, адміністрування та права;

Олеся ЦИМЕРМАН, декан факультету ветеринарної медицини;

Олена ЩЕРБАК, декан факультету біотехнологій;

Марина ЯНЧЕВА, декан факультету переробних і харчових виробництв;

Наталія ПЕНКІНА, декан факультету управління торговельно-підприємницькою та митною діяльністю;

Анастасія СУСКА, декан факультету лісового господарства, деревооброблювальних технологій та землевпорядкування.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Розгляд питань, пов’язаних із проведенням акредитації освітніх програм.
2. Розгляд питань щодо формування навчальних і робочих планів.

1. СЛУХАЛИ:

Максима СЕРІКА, проректора з науково-педагогічної роботи, який поінформував учасників засідання про організацію процесу підготовки та проведення акредитації освітніх програм відповідно до чинних нормативно-правових актів України та внутрішніх регламентів університету.

У своєму виступі доповідач акцентував увагу на необхідності забезпечення належної координації дій між усіма структурними підрозділами, залученими до розроблення, експертизи та затвердження освітніх програм. Було зазначено, що проєкти освітніх програм повинні подаватися одночасно до відділу ліцензування, акредитації та інформаційного забезпечення освітнього процесу, навчального відділу та центру менеджменту якості освіти з метою комплексного опрацювання, взаємоузгодження та підготовки до затвердження.

Після проведення перевірки зазначеними підрозділами всі виявлені зауваження підлягають обов'язковому усуненню. Оновлені матеріали після доопрацювання необхідно повторно подавати до відділу ліцензування, акредитації та інформаційного забезпечення освітнього процесу для подальшого розміщення на офіційному вебсайті університету.

Розроблення та подання освітніх програм мають здійснюватися відповідно до актуалізованого переліку галузей знань і спеціальностей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 (редакція від 25.02.2025). Після усунення зауважень освітні програми разом із навчальними планами повинні передаватися на затвердження вченою радою університету. За планом розгляд та затвердження ОП та НП 2025 року планується на квітневій та травневій вчених радах ДБТУ.

Також було наголошено на важливості своєчасного наповнення системи дистанційного навчання Moodle повним обсягом навчально-методичних матеріалів; актуалізації силабусів освітніх компонентів шляхом усунення розбіжностей у розподілі годин із навчальними планами, оновлення списків літератури та уточнення змістових модулів; а також забезпечення наявності у науково-педагогічних працівників публікацій, що відповідають тематиці та змісту дисциплін, які вони викладають.

Додатково звернуто увагу на необхідність належного висвітлення діяльності студентських наукових гуртків на вебсторінках факультетів і кафедр, своєчасного оновлення інформації про науково-освітню діяльність підрозділів та завчасного планування процедур акредитації, продовження дії сертифікатів або проходження умовної чи повноцінної акредитації, надаючи перевагу повноцінним процедурам у разі завершення терміну дії чинних сертифікатів.

Наголошено на необхідності забезпечення максимально повного та своєчасного висвітлення усіх аспектів реалізації освітніх програм на офіційному вебсайті університету, а також сторінках факультетів і кафедр. Зокрема, йдеться про оприлюднення актуальних освітніх програм, силабусів, графіків освітнього процесу, інформації про вибіркові дисципліни, результати опитувань здобувачів, випускників і роботодавців, а також матеріалів щодо професійних досягнень науково-педагогічних працівників та студентів.

Окремо акцентовано увагу на обов'язковому врахуванні недоліків, виявлених під час попередніх процедур акредитації інших освітніх програм, із метою недопущення їх повторення. Для цього пропонується систематично аналізувати зауваження експертів, вживати превентивних заходів для усунення подібних проблем у поточних і майбутніх програмах, а також здійснювати внутрішній моніторинг якості освітнього процесу за участю гарантів, груп удосконалення ОП та представників адміністрації університету.

Зроблено акцент на пріоритетності реалізації студентоцентрованого підходу на всіх етапах реалізації освітнього процесу. Важливість постійної комунікації зі всіма стейкхолдерами із метою отримання реального feedback від усіх зацікавлених сторін – студентські колективи, зовнішні стейкхолдери, академічна спільнота тощо.

ВИСТУПИЛИ:

Софія ЗНАЙДЮК, керівник відділу ліцензування, акредитації та інформаційного забезпечення освітнього процесу, яка повідомила, що під час оформлення освітньої програми перший аркуш має містити титульну сторінку, на другому аркуші у розділі «Передмова» слід зазначити:

ПЕРЕДМОВА

Розроблено проєктною групою у складі:

- 1.
- 2.
- 3.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

- 1.
- 2.
- 3.

Без підписів

Третій аркуш починає перший розділ ОП — «1. Профіль освітньої програми».

Удосконалення освітніх програм необхідно здійснювати відповідно до Положення про освітні програми та Положення про гаранта і групу удосконалення освітньої програми. Рекомендації, надані у 2023 році, залишаються актуальними та розміщені на сайті університету у розділі «Якість освіти».

При формулюванні фокусу ОП та її унікальності слід відобразити цю унікальність у компетентностях та програмних результатах навчання. Всі компетентності та програмні результати навчання, передбачені відповідним стандартом освіти, мають бути враховані в ОП, а додаткові чи уточнені компетентності й програмні результати можуть підкреслювати унікальність програми.

Згідно зі структурою ОП, розділ «Перелік компонентів освітньої програми та їх логічна послідовність» має включати:

- перелік компонентів ОП;
- наукову складову (для ОС «доктор філософії»);
- структурно-логічну схему освітньої програми.

Структурно-логічна схема визначає послідовність освітніх компонентів та їх взаємозв'язки і є основою для порядку вивчення дисциплін у навчальному плані. Розбіжності між ними неприпустимі.

Окрему увагу необхідно приділити розділам «Матриця відповідності програмних компетентностей освітньої програми» та «Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОП». Позначки «+» у цих матрицях повинні відображатися у вступних до робочих програм та в темах робочих програм і силабусів.

Проведено обговорення та надані уточнення з вищезазначених питань. Софія Знайдюк рекомендувала взяти їх до уваги.

2. СЛУХАЛИ:

Анастасію КАШПЕРСЬКУ, керівника навчального відділу, яка зазначила, що вибіркові компоненти мають становити не менше 25 % від загального обсягу освітньої програми.

Вибір, за визначенням тлумачного словника, — це стадія волі, яка передбачає відбір однієї з двох або більше альтернатив, інколи після періоду обмірковування; рекомендується надавати здобувачам освіти щонайменше три альтернативи.

Вона зауважила, що освітні програми магістерського рівня часто насичені практикою та виконанням кваліфікаційної роботи, через що навчальні семестри скорочені, а універсальний підхід складно застосувати. Тому повноваження та відповідальність за вибір методу формування індивідуальної освітньої траєкторії і здійснення цього процесу покладаються на гаранта, членів групи удосконалення ОП та деканати.

Пули дисциплін для вибору здобувачами освіти при кожному варіанті формування вибіркової складової (два варіанти будуть запропоновані окремо) розробляються на рівні факультету. Рекомендовано включати до пулів як дисципліни фахового, так і загальноосвітнього спрямування.

Виконання вимог наказу МОН України № 842 від 13.06.2024 «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» у частині доповнення переліку загальних компетентностей є обов'язковим. Формування зазначеної компетентності передбачено через вивчення ОК «Історія української державності та громадянське суспільство» та інших освітніх компонентів відповідно до змісту освітньої програми.

Наказом від 27.03.2024 р. № 02-02/309 з метою впорядкування суспільно-гуманітарної підготовки в освітніх програмах здобувачів освіти ступеня вищої освіти бакалавр та ступеня вищої освіти магістр (наскрізна магістратура) 2024 року набору та відповідно до рішення вченої ради Державного біотехнологічного університету (протокол № 10 від 26 березня 2024 року) затверджено мінімальний перелік, обсяг вивчення та форму підсумкового контролю для суспільно-гуманітарних дисциплін в межах університету та закріпити кількість аудиторних годин, курс та семестр відповідно:

1) Українська мова (за професійним спрямуванням) – 4 кредити ECTS, форма контролю – екзамен.

1 курс для вступників на базі ПЗСО (однаковий семестр в межах інституту/факультету). Загальний обсяг – 60 ауд. годин, тільки практичні заняття.

2) Історія української державності та громадянське суспільство – 4 кредити ECTS, форма контролю – екзамен.

1 курс для вступників на базі ПЗСО (однаковий семестр в межах інституту/факультету). Загальний обсяг – 60 ауд. годин, з них – 30 – лекції, 30 – практичні.

3) Філософія – 4 кредити ECTS, форма контролю – екзамен.

2 курс для вступників на базі ПЗСО, 3 семестр, 1 курс для вступників на базі НРК 5 з обсягом програми навчання 180 кредитів, 3 семестр. Загальний обсяг – 60 ауд. годин, з них – 30 – лекції, 30 – практичні.

4) Іноземна мова – 10 кредитів ECTS.

Кількість аудиторних годин на один кредит становить – 16 ауд. годин, практичні. Форма контролю визначається групою з удосконалення ОП.

Наказом від 24.03.2025 року № 02-02/217 продовжено дію наказу № 02-02/309.

Нормативні документи до складання навчальних планів:

1. Закон України «Про вищу освіту»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

2. Закон України «Про відпустки»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр#Text>

3. Проект Закону України «Про застосування англійської мови в Україні»

<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1854364>

4. Лист МОНУ від 26.02.2010 № 1/9-119 «Про Методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах» на виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 16 жовтня 2009 року № 943.

https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v_119290-10#Text

5. Лист МОНУ від 11.03.2015 № 1/9-120 «Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін».

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-120729-15#Text>

6. Лист МОНУ від 13.03.2015 № 1/9-126 «Щодо особливостей організації освітнього процесу та формування навчальних планів у 2015/2016 навчальному році»

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-126729-15#Text>

7. Наказ Міністерства освіти і науки від 26 січня 2015 року № 47 «Про особливості формування навчальних планів на 2015/2016 навчальний рік».

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z0132-15#Text>

8. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти.

9. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2002 р. № 1134 «Про затвердження нормативів чисельності студентів (курсантів), аспірантів (ад'юнктів), докторантів, здобувачів наукового ступеня кандидата наук, слухачів, інтернів, клінічних ординаторів на одну штатну посаду науково-педагогічного працівника у вищих навчальних закладах III і IV рівня акредитації та вищих навчальних закладах післядипломної освіти державної форми власності».

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1134-2002-п#Text>

10. Положення про організацію освітнього процесу в ДБТУ.

11. Положення «Про планування й облік навчальної роботи і основних видів методичної, наукової, організаційної та профорієнтаційної роботи НПП»

12. Положення про практичне навчання.

13. Постанова КМУ від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» (зі змінами реакції від 21.02.2025 року).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#n11>

14. Постанова КМУ № 734 від 21 червня 2024 року «Порядок проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських».

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/734-2024-%D0%BF#Text>

15. Наказ МОН України № 842 від 13.06.2024 "Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти"

<https://mon.gov.ua/npa/pro-vnesennia-zmin-do-deiakykh-standartiv-vyshchoi-osvity842>

Проведено обговорення та надані уточнення з вищезазначених питань. Анастасія Кашперська рекомендувала взяти їх до уваги.

ВИСТУПИЛИ:

Аліна ДИДИКІНА, керівник Центру менеджменту якості освіти, доповіла про алгоритм вибору дисциплін здобувачами освіти.

Щодо вибору дисциплін на 1 курс здобувачами першого курсу: алгоритм залишається незмінним — у перший тиждень 1-го семестру у вересні студенти обирають 5 вибіркових дисциплін із 10 запропонованих.

Щодо вибору дисциплін на 2 курс здобувачами першого курсу:

- На I етапі здобувачам пропонують обрати 10 дисциплін із 20 можливих.

- На II етапі пропонують 2 блоки:

1. пул із 10 дисциплін (за результатами I етапу), з якого необхідно обрати 4 дисципліни (з годинами 12/18 відповідно до навчального плану та Положення);
2. 2 дисципліни з годинами 36/24, з яких обирається одна залежно від вимог законодавства щодо проходження «Теоретичної підготовки БЗВП» (денна форма) або альтернативи — «Національно-патріотична та правова підготовка молоді».

Дисципліну БЗВП можуть обрати і ті здобувачі, яких законодавство не зобов'язує (особи жіночої статі, студенти заочної форми, іноземці та інші категорії, визначені постановою КМУ № 734 від 21.06.2024).

До освітніх програм вводиться нова компетентність: «Формування знань, умінь і навичок, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України».

Для студентів 1 курсу зі скороченим терміном навчання (набір 2025 року) вибір дисциплін здійснюється в один етап за схемою, аналогічною другому етапу вибору для здобувачів 2024 року, які вступили на базі ПЗСО.

Щодо вибору дисциплін на 3 курс здобувачами 2-го курсу та студентами 1 курсу зі скороченим терміном навчання:

- Перший варіант (незмінний):

1. I етап — вибір 10 дисциплін із 20;
2. II етап — вибір 5 (або 6 для спеціальності 201) дисциплін із 10 можливих.

- Другий варіант: вибір дисциплін в один етап із розміщенням у розкладі наскрізно через семестр.

В обох варіантах здобувачам можуть пропонувати як 3-кредитні, так і 6-кредитні дисципліни, загальний обсяг яких має складати 5 кредитів для кожного студента.

Щодо вибору дисциплін на 4 курс здобувачами 3-го курсу: Через насиченість навчальних планів практикою та виконанням кваліфікаційної роботи вибір дисциплін проводиться в один етап. Залежно від спеціальності студенти обирають:

- або 3 дисципліни (з кредитами 3/6/6),
- або 5 дисциплін (по 3 кредити кожна).

Повноваження та відповідальність за метод формування індивідуальної освітньої траєкторії покладаються на гаранта, членів групи удосконалення ОП та деканати.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії для магістрів залишається без змін і можливе у двох варіантах:

1. Тотальна вибірковість — студенти до початку навчання обирають увесь обсяг варіативної складової (рекомендовано 24 кредити для ОП з 90 кредитами та 30 кредитів для ОП зі 120 кредитами), розподілення дисциплін по семестрах здійснюється з урахуванням доступності компонентів.

2. Структурована вибірковість — у навчальний план закладається структура, наприклад 3 кр. + 3 кр. + 4 кр. + 4 кр. + 4 кр. + 6 кр., для кожної ланки якої пропонуються не менше 2 альтернатив. Альтернативні дисципліни однієї ланки ставляться в розклад паралельно.

Важливо забезпечити максимальну свободу формування варіативної частини індивідуального навчального плану. У випадку, якщо здобувач освіти має бажання вивчити вибірккову дисципліну, яка не передбачена у пулі його ОП, однак передбачена у пулі інших програм, університет має надати таку можливість з урахуванням програмних передумов її вивчення, якщо такі будуть.

На офіційному вебсайті університету, у розділі «Якість освіти», розміщено анкети для проведення опитувань серед студентів, роботодавців та випускників. У разі виникнення питань щодо опитування рекомендовано звертатися до Центру менеджменту якості освіти для отримання відповідної підтримки та консультацій.

Додатково наголошено на необхідності постійного та системного підвищення якості освітнього процесу, що передбачає комплексний підхід до його модернізації та вдосконалення. Зокрема, відзначено важливість регулярного впровадження сучасних програмних засобів, цифрових технологій та інноваційних методик навчання, які відповідають провідним міжнародним стандартам та забезпечують здобувачам освіти можливість отримувати актуальні, практикоорієнтовані знання. Рекомендовано використовувати як внутрішні ресурси університету, так і можливості зовнішніх освітніх платформ, включаючи міжнародні онлайн-курси, вебінари, віртуальні лабораторії, відкриті бази даних і цифрові бібліотеки.

Окремо підкреслено важливість розширення академічної мобільності як здобувачів освіти, так і науково-педагогічних працівників. Пропонується активізувати участь у міжнародних та національних програмах обміну, подвійних дипломів, стажуваннях, науково-практичних конференціях та

дослідницьких проєктах, що сприятиме не лише підвищенню рівня професійної компетентності, але й розширенню міжнародної співпраці університету.

Звернено увагу на необхідність забезпечення максимальної прозорості та об'єктивності процедур оцінювання результатів навчання здобувачів. Використовувати вже запроваджені чіткі, зрозумілі та однаково застосовувані критерії оцінювання, відкрито інформувати здобувачів про алгоритми оцінки, результати поточного та підсумкового контролю, а також механізми апеляції та зворотного зв'язку.

Окремим блоком підкреслено безумовне дотримання принципів академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу. Необхідно системно проводити профілактичну та роз'яснювальну роботу серед здобувачів і НПП з метою недопущення академічного плагіату, фальсифікацій, фабрикацій, списування та інших форм порушення етичних норм. Рекомендовано формувати у здобувачів стійкі цінності чесності, відповідальності та поваги до інтелектуальної власності.

Проведено обговорення та надані уточнення з вищезазначених питань. Аліна Дидикіна рекомендувала взяти їх до уваги.

ВИСТУПИЛИ:

Єлізавета БОСНЯК, голова студентського самоврядування Університету, яка повідомила, що в університеті налагоджена ефективна взаємодія студентської спільноти з адміністративними структурами щодо забезпечення якості освіти.

Студенти активно беруть участь у проведенні опитувань та інших заходах, спрямованих на покращення внутрішньої системи забезпечення якості.

Крім того, наголошено, що комунікація між студентським самоврядуванням і керівництвом університету здійснюється системно та ефективно, що сприяє оперативному вирішенню актуальних питань та впровадженню пропозицій студентів у практику освітнього процесу.

ГОЛОСУВАННЯ

ПОСТАНОВИЛИ:

1. Затвердити строки та порядок подання проєктів освітньо-професійних програм: подати проєкти до відділу ліцензування, акредитації та інформаційного забезпечення освітнього процесу, навчального відділу та центру менеджменту якості освіти до 01.04.2025, із подальшим усуненням

зауважень та затвердженням на вченій раді університету до червня 2025 року (включно).

2. Забезпечити формування навчальних та робочих планів з урахуванням таких принципів:

- вибіркові компоненти мають становити не менше 25% від загального обсягу освітньої програми;
- застосовувати вище викладені алгоритми вибору дисциплін для здобувачів 1–4 курсів;
- формування індивідуальної освітньої траєкторії забезпечується гарантом освітньої програми, групою удосконалення ОП та деканатами для освітніх програм магістерського рівня;
- враховувати обов'язкове впровадження та забезпечення формування нових компетентностей, передбачених нормативними документами Міністерства освіти і науки України (Наказ № 842 від 13.06.2024 «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти»).

3. Забезпечити своєчасне оновлення інформації у Moodle, силабусах, на сайті університету та сторінках факультетів і кафедр.

Голосування постійних членів ради: Хто **«ЗА»** - **прийнято одногolosно.**

Голова

Максим СЕРІК

Секретар

Юлія ВАСИЛЬЄВА